

**ŠIAULIŲ DAILĖS MOKYKLOS
PRADINIO DAILĖS FORMALŲJŲ ŠVIETIMĄ PAPILDANČIO UGDYMO
PROGRAMA SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ (SUP)
MOKINIUI**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Mokyklos pavadinimas – Šiaulių dailės mokykla, mokykla įregistruota Juridinių asmenų registre, juridinio asmens kodas – 190541483.
2. Mokyklos teisinė forma – biudžetinė įstaiga, turinti viešojo juridinio asmens statusą.
3. Priklausomybė – savivaldybės mokykla.
4. Mokyklos savininkas – Šiaulių miesto savivaldybė, identifikavimo kodas 188771865, adresas – Šiauliai, Vasario 16-osios g. 62.
5. Mokyklos savininko teisės ir pareigos įgyvendinanti institucija – Savivaldybės taryba.
6. Mokyklos buveinė – Gumbinės g. 18B, 77166 Šiauliai.
7. Mokyklos grupė ir tipas – neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokykla.
8. Formalųjį švietimą papildančio pradinio dailės ugdymo programa (toliau – Programa) parengta remiantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsak. Nr. V-1795 (Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2025 m. spalio 29 d. įsak. Nr. V-1099 redakcija) „Dėl Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo ir švietimo pagalbos teikimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“; LR Švietimo ir mokslo ministro 2015 m. sausio 27 d. įsak. Nr. V-48 „Dėl rekomendacijų dėl meninio formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų rengimo ir įgyvendinimo patvirtinimo“, LR Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. sausio 4 d. įsak. Nr. V-4 „Dėl bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašo patvirtinimo“.
9. Programos kryptis: Dailė.
10. Programos kodas: 110200375.
11. Programos trukmė – tai ilgalaikė, nuosekli, 3 metus trunkanti programa, kurios metu sudaromos sąlygos sistemškai plėtoti ir tobulinti SUP mokinių dailės bei kitas bendrąsias mokinio kompetencijas.
12. Programa taikoma mokiniams, kuriems pagal pedagoginės psichologinės tarnybos arba švietimo pagalbos specialistų rekomendacijas **reikalingas ugdymo turinio pritaikymas**. Kitiems SUP mokiniams gali būti taikomas ugdymo individualizavimas nekeičiant Programos turinio.
13. Pradinio dailės formalųjį švietimą papildančio ugdymo programa (toliau – Programa) suteikia galimybę atskleisti ir lavinti vaikų kūrybinius sugebėjimus ir menines galias, sudaro sąlygas mokiniams susipažinti su atskirų dailės šakų ypatumais, atskleidžiant jų panašumus ir skirtumus, siekiant atradimų, naujos patirties džiaugsmo, teigiamų emocijų kuriant.
14. Programa pritaikoma atsižvelgiant į mokinio gebėjimus, mokymosi tempą, dėmesio išlaikymo galimybes, motorinius, komunikacinius ir emocinius poreikius.
15. Atsižvelgiant į mokinio individualias galimybes, gali būti siekiama ne visų Programoje numatytų rezultatų.
16. Sprendimą dėl Programos taikymo priima mokyklos direktorius, atsižvelgdamas į pedagoginės psichologinės tarnybos (PPT) arba švietimo pagalbos specialistų rekomendacijas, mokytojų ir tėvų (globėjų, rūpintojų) informaciją.

II SKYRIUS TIKSLAS, UŽDAVINIAI

17. **Tikslas** – ugdyti mokinio dailės gebėjimus ir sudaryti sąlygas pažinti vizualiosios dailės pasaulį, plėtoti kūrybiškumą, vaizduotę, meninę saviraišką ir estetines nuostatas, tyrinėti įvairias dailės šakas, raiškos būdus, medžiagas, priemones, technikas ir technologijas pagal individualias galimybes, patiriant ugdymosi sėkmę, teigiamas emocijas ir mokymosi džiaugsmą.

18. **Uždaviniai** – mokinys, pagal savo galimybes:

- Pažins pagrindines dailės priemones, medžiagas ir raiškos būdus.
- Mokysis saugiai ir tikslingai naudoti dailės priemones bei medžiagas.
- Atliks kūrybines užduotis pagal savo gebėjimus ir poreikius.
- Lavins vaizduotę, kūrybiškumą, smulkiąją motoriką ir vizualinį suvokimą.
- Mokysis reikšti idėjas, jausmus ir patirtis dailės priemonėmis.
- Ugdysis dėmesio sutelkimą, savarankiškumą ir gebėjimą užbaigti pradėtą darbą.
- Mokysis bendradarbiauti, bendrauti ir dalyvauti bendrose kūrybinėse veiklose.
- Stiprins pasitikėjimą savo gebėjimais, patirs kūrybos džiaugsmą ir asmeninę sėkmę.
- Mokysis vertinti savo individualią pažangą ir džiaugtis pasiektais rezultatais.

III SKYRIUS PROGRAMOS PRITAIKYMO PRINCIPAI

19. Mokymas organizuojamas vadovaujantis šiais principais:

- individualizavimo – ugdymo turinys, užduotys ir priemonės pritaikomos pagal mokinio individualius gebėjimus, poreikius ir galimybes;
- laipsniško sudėtingumo – nuo paprastesnių veiklų ir technikų pereinama prie sudėtingesnių, atsižvelgiant į mokinio pažangą;
- kartojimo ir nuoseklumo – nauji gebėjimai ir veiklos būdai įtvirtinami kartojant bei nuosekliai taikant juos praktinėje veikloje;
- vaizdumo – naudojami pavyzdžiai, demonstravimas, vaizdinė medžiaga, schemas, paveikslai ir kitos vizualinės priemonės;
- užduočių skaidymo – sudėtingesnės kūrybinės užduotys suskaidomos į aiškius ir įveikiamus etapus;
- teigiamo pastiprinimo – skatinama mokinio motyvacija, pasitikėjimas savimi ir akcentuojama individuali pažanga;
- lankstumo – prireikus pritaikomas darbo tempas, užduočių apimtis, atlikimo būdai ir vertinimo formos;
- sėkmės patyrimo – sudaromos sąlygos mokiniui patirti ugdymosi sėkmę, kūrybos džiaugsmą ir teigiamas emocijas.

IV SKYRIUS PROGRAMOJE UGDOMOS KOMPETENCIJOS

20. Įgyvendinant Programos turinį, ugdomos bendrosios mokinių kompetencijos:

21. **Pažinimo kompetencija.** Dailės veiklų metu mokinys pažįsta dailės priemones, medžiagas, technikas ir vizualiosios aplinkos reiškinius. Stebėdamas, tyrinėdamas, kurdamas ir aptardamas kūrybinius darbus, mokosi pažinti save, aplinką, meno ir kultūros pasaulį bei spręsti kūrybines užduotis pagal savo galimybes.

22. **Kūrybiškumo kompetencija.** Kūrybinėje veikloje mokinys mokosi kelti idėjas, eksperimentuoti, išbandyti įvairias dailės raiškos priemones ir ieškoti savitų sprendimų. Skatinama kūrybinė saviraiška, vaizduotė, iniciatyvumas, gebėjimas džiaugtis kūrybos procesu ir pasiektais rezultatais.

23. **Kultūrinė kompetencija.** Mokinys susipažįsta su Lietuvos ir pasaulio dailės, kultūros bei meno reiškiniiais, ugdomi pagarbą savo ir kitų kultūrų vertybėms. Dalyvaujamas parodose, edukacijose ir kituose kultūriniuose renginiuose, plečia kultūrinį akiratį ir meninę patirtį.

24. **Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija.** Kūrybinėje veikloje mokinys mokosi bendrauti ir bendradarbiauti, atpažinti bei tinkamai reikšti emocijas, gerbti kitus ir pasitikėti savo gebėjimais. Ugdomi atsakomybę, kantrybę ir pozityvų požiūrį į savo mokymąsi.

25. **Komunikavimo kompetencija.** Mokinys mokosi reikšti mintis, idėjas ir kūrybinius sumanymus žodžiu, vaizdu ir meninės raiškos priemonėmis, aptarti savo bei kitų kūrybinius darbus, išklausti ir priimti grįžtamąjį ryšį.

V SKYRIUS UGDYMO TURINYS

26. Programa dera su Šiaulių dailės mokyklos Pradinio dailės formalųjį švietimą papildančio ugdymo programa, jos turinys pritaikomas pagal mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, individualias galimybes ir pedagoginės psichologinės tarnybos (PPT) ir (ar) švietimo pagalbos specialistų rekomendacijas.

27. Programą sudaro pradinio dailės ugdymo programos branduolio dalykai, kurių turinys pritaikomas, užtikrinant mokinio ugdymosi sėkmę, individualią pažangą ir aktyvų dalyvavimą ugdymo procese.

27.1. Privalomi branduolio dalykai:

- piešimas;
- tapyba;
- grafika;
- skulptūra.

28. Ugdymo turinys pritaikomas atsižvelgiant į mokinio gebėjimus, mokymosi tempą, dėmesio koncentravimo galimybes, komunikacijos ypatumus, sensorinius poreikius ir individualią pažangą.

29. Ugdymo procese daugiau dėmesio skiriama praktinei kūrybinei veiklai, vaizdinei informacijai, užduočių skaidymui, mokymuisi per patirtį, mokinio saviraiškai ir pozityviam grįžtamajam ryšiui.

30. Programos sandara:

Mokomasis dalykas	I ugdymo metai	II ugdymo metai	III ugdymo metai
Piešimas	2	2	2
Tapyba	2	2	2
Grafika	2	2	2
Skulptūra	2	2	2
Iš viso valandų per savaitę*	8	8	8

* Ugdymo valandos organizuojamos vadovaujantis Šiaulių dailės mokyklos neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo programų 2026–2027 mokslo metų ugdymo planu.

VI SKYRIUS DAILĖS PAŽINIMO IR RAIŠKOS TURINYS

31. Spalvinė raiška

Mokinys mokysis:

- pažinti ir atskirti pagrindines spalvas;
- maišyti spalvas ir išgauti paprastus atspalvius;
- naudoti spalvas nuotaikai, įspūdžiui ar sumanymui perteikti;
- taikyti įvairias tapybos technikas pagal savo galimybes;
- eksperimentuoti su skirtingomis dailės priemonėmis ir medžiagomis.

32. Grafinė raiška

Mokinys mokysis:

- naudoti įvairias linijas, dėmes, formas ir tekstūras;
- piešiniu perteikti stebimus objektus, įvykius ar savo idėjas;
- susipažinti su pagrindinėmis piešimo ir grafikos priemonėmis;
- atlikti nesudėtingus grafinius darbus pagal pateiktą pavyzdį ar savarankiškai;
- kurti taikant įvairias piešimo ir grafikos technikas.

33. Erdvinė raiška

Mokinys mokysis:

- lipdyti ir konstruoti iš įvairių medžiagų;
- pažinti pagrindines erdvinės formos ir jų savybes;
- kurti nesudėtingus erdvinius objektus;
- derinti skirtingas medžiagas ir jų panaudojimo būdus;
- lavinti smulkiąją motoriką ir akių-rankų koordinaciją kūrybinėje veikloje.

Esant poreikiui, užduotys supaprastinamos, skaidomos etapais, mažinama jų apimtis arba naudojamos mokiniui patogesnės priemonės ir technikos.

34. Dailės pažinimas

Pagal savo galimybes mokinys mokysis:

- atpažinti pagrindines dailės rūšis ir raiškos būdus;
- stebėti ir aptarti meno kūrinius bei aplinkos objektus;
- pažinti savo krašto kultūrą, tautodailę ir meno tradicijas;
- susieti kūrinio nuotaiką su spalvomis, formomis ir kitomis dailės raiškos priemonėmis;
- vartoti pagrindines dailės sąvokas praktinėje veikloje.

Jeigu mokiniui sudėtinga suprasti žodinę informaciją, gali būti naudojamos vaizdinės, spalvinės, grafinės ar simbolinės priemonės.

35. Kūrybinė saviraiška ir refleksija

Mokinys:

- kurs ir pristatys savo kūrybinius darbus;
- mokysis išreikšti idėjas, emocijas ir patirtis dailės priemonėmis;
- aptars savo ir kitų darbus žodžiu, vaizdu ar kitomis prieinamomis formomis;
- mokysis pastebėti savo pažangą ir džiaugtis pasiektais rezultatais;
- pagal galimybes dalyvaus parodose, edukacinėse veiklose, projektuose ir kituose mokyklos renginiuose.

VII SKYRIUS MOKYMO IR MOKYMOŠI METODAI

36. Pamokose gali būti taikomi:

- demonstravimo ir praktinio veikimo;
- stebėjimo ir tyrinėjimo;
- kūrybinės veiklos;
- eksperimentavimo su dailės priemonėmis ir medžiagomis;
- vizualinio mokymo;
- mokymosi mažais žingsniais;
- užduočių skaidymo etapais;
- žaidybinių;
- individualaus darbo;
- darbo poroje ar grupėje metodai;
- pokalbio, aptarimo ir refleksijos metodai.

Vienos pamokos metu rekomenduojama kaitalioti skirtingas veiklas, atsižvelgiant į mokinio individualius poreikius, dėmesio koncentravimo galimybes ir darbingumą.

37. Mokymosi aplinkos ir ugdymo proceso pritaikymas

Pamokoje rekomenduojama:

- pateikti trumpas, aiškias ir suprantamas instrukcijas;
- vienu metu skirti vieną pagrindinę užduotį;
- naujas užduotis paaiškinti ir parodyti praktiškai;
- kūrybinę veiklą suskaidyti į aiškius etapus;
- naudoti pavyzdžius, vaizdines priemones, schemas ar simbolius;
- prirėkus skirti papildomo laiko užduotims atlikti;
- sudaryti galimybę dirbti individualiu tempu;
- numatyti trumpas poilsio pertraukėles, jei jų reikia;
- mažinti aplinkos dirgiklius, trukdančius susikaupti;
- taikyti mokiniui tinkamiausias dailės priemones ir medžiagas;
- reguliariai teikti pozityvų grįžtamąjį ryšį ir pastebėti individualią pažangą;
- sudaryti sąlygas patirti mokymosi sėkmę ir kūrybinį džiaugsmą.

VIII SKYRIUS PASIEKIMŲ VERTINIMAS, LAUKIAMI REZULTATAI

38. SUP mokinių pasiekimai vertinami vadovaujantis Šiaulių dailės mokyklos mokinių individualios pažangos stebėjimo, fiksavimo ir vertinimo tvarkos aprašu.

39. SUP mokinių pasiekimų vertinimas grindžiamas individualios pažangos stebėsena, atsižvelgiant į mokinio galimybes, pastangas, pasiekimus ir padarytą pažangą.

40. Siektini rezultatai kiekvienam mokiniui nustatomi individualiai, atsižvelgiant į jo specialiuosius ugdymosi poreikius, gebėjimus ir ugdymosi tempą.

41. SUP mokinių vertinimas dokumentuojamas taip pat, kaip ir kitų mokinių.

42. Vertinama:

- mokinio pastangos ir aktyvus dalyvavimas veikloje;
- gebėjimas atlikti užduotį savarankiškai arba su pagalba;
- dailės priemonių ir medžiagų naudojimas;
- kūrybiškumas ir idėjų raiška;
- gebėjimas laikytis darbo eigos ir užbaigti užduotį;
- praktinių gebėjimų ir įgūdžių pažanga;
- individuali pažanga lyginant su ankstesniais pasiekimais;
- bendradarbiavimas ir dalyvavimas bendrose veiklose;
- pasitikėjimas savo gebėjimais ir saviraiška.

43. Gali būti taikomas formuojamasis vertinimas: „pavyko“, „dar mokomės“, „reikia pagalbos“, taip pat žodinis paskatinimas, simboliai, sutarti ženklai ar kita mokiniui suprantama vertinimo forma.

44. Laukiami rezultatai

Mokslo metų pabaigoje mokinys pagal individualias galimybes:

- pažįsta ir naudoja pagrindines dailės priemones bei medžiagas;
- atlieka jam pritaikytas kūrybines užduotis;
- taiko mokytojo parodytus darbo būdus ir technikas;
- geba reikšti savo idėjas, emocijas ar patirtis vaizdine forma;
- sukuria individualias galimybes atitinkančius kūrybinius darbus;
- geba dirbti savarankiškai arba su minimalia pagalba;
- aktyviau dalyvauja kūrybinėje veikloje ir mokyklos renginiuose;
- patiria kūrybinės veiklos sėkmę ir stiprina pasitikėjimą savo gebėjimais.

45. Individualus pritaikymas

Atsižvelgiant į konkrečius mokinio poreikius, gali būti:

- mažinama užduočių apimtis;
- supaprastinamas ugdymo turinys ar užduoties atlikimo būdas;
- kūrybinė veikla skaidoma į mažesnius etapus;
- skiriama daugiau laiko užduotims atlikti;
- dažniau kartojama ir individualiai paaiškinama užduotis;
- naudojamos vaizdinės, grafinės, spalvinės ar kitos pagalbinės priemonės;
- parenkamos mokiniui tinkamesnės dailės priemonės ir medžiagos;
- teikiama mokytojo ar mokinio padėjėjo pagalba;
- sudaroma galimybė rinktis iš kelių užduočių ar jų atlikimo būdų;
- mažinami reikalavimai darbo apimčiai, išlaikant ugdymo tikslus.

46. Pradinio dailės formalųjį švietimą papildančio ugdymo programoje vertinimas turi atitikti mokinio amžiaus tarpsnio ir individualios raidos ypatumus, Programoje numatytus ugdymo tikslus ir uždavinius, skatinti kūrybinę veiklą, mokymosi motyvaciją, meninę saviraišką ir individualią pažangą.

47. III ugdymo metų pabaigoje kūrybinių darbų peržiūroje vertinama mokinio pasiekta pažanga, įgyti gebėjimai, kūrybiniai pasiekimai ir pasirengimas tęsti mokymąsi pagal aukštesnio lygmens dailės formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą.

48. Baigusiems Pradinio dailės formalųjį švietimą papildančio ugdymo programą mokiniams išduodami Šiaulių dailės mokyklos nustatyta tvarka numatyti ugdymo pasiekimus patvirtinantys dokumentai.

IX SKYRIUS BENDRADARBIAVIMAS

49. Siekiant geriausių ugdymosi rezultatų, skatinamas mokytojo, mokinio, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir švietimo pagalbos specialistų bendradarbiavimas.

50. Programa prireikus gali būti peržiūrima ir koreguojama atsižvelgiant į mokinio individualią pažangą, poreikius ir specialistų rekomendacijas.

UGDYMO BŪDAI IR METODAI

Mokinys:	
Dalykas:	
Grupė:	
Mokytojas:	
Mokslo metai:	

Ugdymo sritis	Taikomas būdas / metodas	✓
Užduočių pateikimas	Mažinamas užduočių kiekis	☐
	Užduotys skaidomos į mažesnius etapus	☐
	Vienu metu pateikiama viena užduotis	☐
	Instrukcijos pateikiamos trumpai ir aiškiai	☐
	Užduotis paaiškinama žodžiu ir pademonstruojama	☐
	Pateikiami atlikto darbo pavyzdžiai	☐
Dailės priemonių naudojimas	Leidžiama rinktis mokiniui patogias priemones	☐
	Naudojamos stambesnės ar specialiai pritaikytos priemonės	☐
	Prireikus suteikiama mokytojo pagalba naudojant priemones	☐
	Darbo vieta organizuojama taip, kad būtų mažiau dirgiklių	☐
Praktinė kūrybinė veikla	Užduotis pirmiausia pademonstruojama	☐
	Darbas atliekamas kartu su mokytoju arba pagal etapų planą	☐
	Leidžiama dirbti individualiu tempu	☐
	Kūrybinis procesas skaidomas į atskirus žingsnius	☐
	Sudėtingesni veiksmai kartojami kelis kartus	☐
	Naudojamos vaizdinės schemos, pavyzdžiai, nuotraukos	☐
	Skatinama pasirinkti mokiniui priimtina kūrybinėsraiškos būdą	☐
Vizualinės informacijos suvokimas	Informacija pateikiama vaizdžiai ir konkrečiai	☐
	Naudojamos veiksmų sekos, schemos, piktogramos	☐
	Svarbi informacija išryškinama spalvomis	☐
	Užduotis papildomai paaiškinama individualiai	☐
Dėmesio ir veiklos organizavimas	Naudojamos trumpos ir aiškios instrukcijos	☐
	Mokytojas periodiškai primena užduoties eigą	☐
	Taikomi tarpiniai darbo aptarimai	☐
	Prireikus daromos trumpos pertraukėlės	☐
	Sudaromi aiškūs susitarimai dėl darbo eigos	☐

Ugdymo sritis	Taikomas būdas / metodas	✓
	Taikomos paskatinimo priemonės	☐
	Akcentuojamos mokinio stiprybės ir pasiekimai	☐
Bendravimas ir emocinė savijauta	Kuriama saugi ir palaikanti ugdymo aplinka	☐
	Skatinamas pasitikėjimas savo gebėjimais	☐
	Suteikiamas papildomas laikas nusiraminti ar pasirengti veiklai	☐
	Užtikrinamas pozityvus grįžtamasis ryšys	☐
Vertinimas	Atsižvelgiama į individualius gebėjimus	☐
	Atsižvelgiama į individualią pažangą	☐
	Atsižvelgiama į mokinio pastangas ir darbo procesą	☐
	Vertinamas pasiektas rezultatas pagal asmenines galimybes	☐
	Suteikiama galimybė pataisyti ar užbaigti darbą papildomu laiku	☐
	Prireikus mažinamas vertinamų užduočių kiekis	☐
Papildomos pastabos:		

Mokytojo parašas: _____

Data: _____